

ACC. N:R. M. 13882 ^{1-4. v} *Kvinnors*
Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Oscar Book,*
Härad: *Vemmenhög* Adress: *Grönby kvarn, Andaredsö*
Socken: *Grönby* Berättat av: *Densamma*
Uppteckningsår: *1955* Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Kvinnor och kvinnodrift. s. 1-4.

LuF 99

Luf 99
1.

1.)
 I Grönby har varit rätt så många kvarnar
 Norra Grönby kvarn vilken jag innehar och är
 byggd 1890 av Nils Jeppsson som förut ägde
 en liten stubbamölla som låg ungefär 100 meter
 norr om denna och blev rivna när denna
 byggdes. Så har där stått en stubbamölla
 på en gård som heter Kullåkra och ligger
 på en backe ungefär en km söder härifrån
 men den blev rivna omkring 1880 och flyttad
 omkring 500 mt norrut och blev byggd som
 holländare (sålunda mitt emellan denna
 och Kullåkra) men där var inte något loft i
 foten segeltorren var uppbyggd av gräst
 runt foten den sereds runt medelsk. stjärta
 och kuggväxel i den Den blev rivna 1920 då
 ägaren av densamma Anders Olsson inköpte
 Norra Grönby kvarn som jag nu har och vilken
 köpte 1942 av honom som på grund av

2)

ACC. N:R M. 13882: 2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Sjukdom och ålder inte själv kunde sköta den länge, så när jag tog emot den hade den stått stilla över ett år. Så fanns en stubbamölle på en gård som heter Grönahill strax söder om Grönby kyrka söder om landsvägen och ungefär 300 mt. öster om Stenborgs kvarn som ligger intill landsvägen Malmö - Ystad men den blev rivet omkring 1890 den tillhörde Grönahills gård som hade anslädd mjölnare på densamma. Så fanns där en stor holländare i Lörby by strax norr om Anderslövs samhälle, en mycket stor kvarn med 3 loft i foken och skulle ha varit en mycket ställig kvarn en gång i tiden men den satte sig i gång i full storm och brände ner till grunden omkring år 1909. så fanns en stubbamölle strax nordväst om Anderslövs samhälle vilken brände ner någon gång

2.

3/

ACC. N:R M. 13882:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

3.

mellan 1920-1930 På den platsen blev
krarnbyggare Lars Larsson Andersson indragen
i en korn under provning av en fotogenmeter
som han lagt in där och blev ihjälslagen,
ovan nämnde Lars Larsson har byggt Norra Grönby
och Hålsborgs krarn som jag har teds på.
En av dom mest anlitade krarnbyggare som
jag personligen känner var Måns Jönsson i
Tomelilla han övertog ryket efter en som
hette Östberg i Tomelilla. De flesta krarnägare
kan man nästan säga i Skåne anlitade
Månsson för ändring och reparation
numera sköter två av hans söner delsamme
Ja det finns ju flera krarnbyggare i Skåne
men knappas någon som varit så anlitade
som Månsson och hans söner varit under
tiden jag känner till. Snart behövs ju inga
för den ene krarnen efter den andra försvinner

4)

ACC. N:R M. 13882:4,

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

4.

Plugående kullar så försvann den under pensoneringens av förra världskriget eller 1917. Efter dess har nog inte kull lagits på många platser, snarare lantbrukarna ville ha sin säd till sina djur och betala hellre kontant.

Torkning av brödsäcken (rågen) förekom särskilt på österlin nästan av de flesta bönderna, den torkades i bakugnen så varje gång de bakad lades in en ny sats till nästa bak. Många bönder torkade hela silt bakor för året på höstarna och fick omålet delvis samma sen packades mjölet ner i pingar på loftet så hade den lager hemma alltid.